

Kleine kinderen
Grote
Kansen

Lerend Netwerk IV

1 maart 2023

Samen naar grote onderwijskansen.
Aan de slag met meertaligheid in het onderwijs.

Sessie 2: Traumasensitief onderwijs: Aan de slag met de vulkaantjes in je klas

An Severeijns & Laura Dewinter – Thomas More

Wie is jouw vulkaantje? (1)

Wie zijn die vulkaantjes bij jou in de klas?

Wat zorgt ervoor dat ze (regelmatig) uitbarsten of imploderen?

Wat doe je wanneer de vulkaantjes uitbarsten?

Wie is jouw vulkaantje? (2)

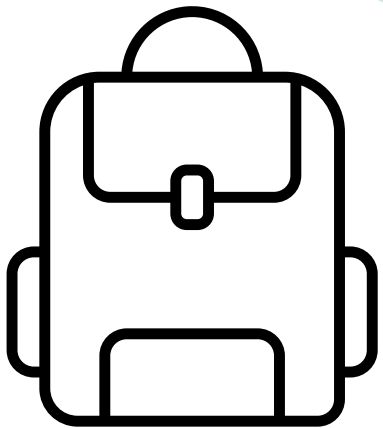
Welk gedrag wordt er getoond als de vulkaan ontploft?

Welke triggers zijn er vaak die dit gedrag uitlokken?

Wat doet de ontploffing met jou?

Waar voel je soms nog extra nood aan ondersteuning?

Hoeveel kinderen op 10 in het reguliere basisonderwijs hebben een ingrijpende ervaring in hun rugzak zitten?

Ingrijpende ervaringen

Adversed Childhood Experiences (ACE's)

Figuur 1.1: Aantal ervaren ingrijpende jeugdervaringen (ACEs) in regulier onderwijs (links) en speciaal onderwijs (rechts)

Impact van chronische stress op de ontwikkeling en het leren van (jonge) kinderen

HECHTING, VERBINDING, INTERACTIE

PRE- en PERINATAAL

OMGAAN MET STRESS

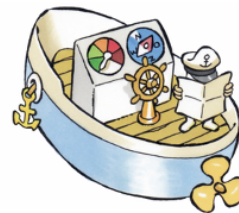
WAT IS STRESS? WAT IS TRAUMA?
WINDOW OF TOLERANCE
GEVOLGEN VAN STRESS/TRAUMA

HERSENONTWIKKELING

GEVOLGEN VOOR COGNITIEVE FUNCTIES

GEBREKKIGE
EXECUTIEVE FUNCTIES

GEBREKKIGE
GEHEUGENFUNCTIES

GEBREKKIG
FUNCTIONEREN
VAN TAAL

Project Kleine Kinderen Grote Kansen

- Impact van stress / kansarmoede op hersenontwikkeling
- Weinig kennis van het effect van (chronische) stress
- Diagnoseverwarring (ADHD/ASS/trauma)

→ Traumasensitief onderwijs komt élk kind ten goede

Traumasesensitief onderwijs?

Als je begrijpt wat de impact van trauma is en hoe het kinderen kan beïnvloeden, lukt het beter om:

- Het gedrag van getraumatiseerde kinderen te begrijpen en te beïnvloeden
- Kinderen zich veiliger te laten voelen zodat ze meer toekomen aan leren
- Een actieve rol te spelen bij het vergroten van de veerkracht van getraumatiseerde kinderen;
- Steun te zoeken en krijgen bij anderen en meer tevreden te zijn over je werk

Wat is trauma?

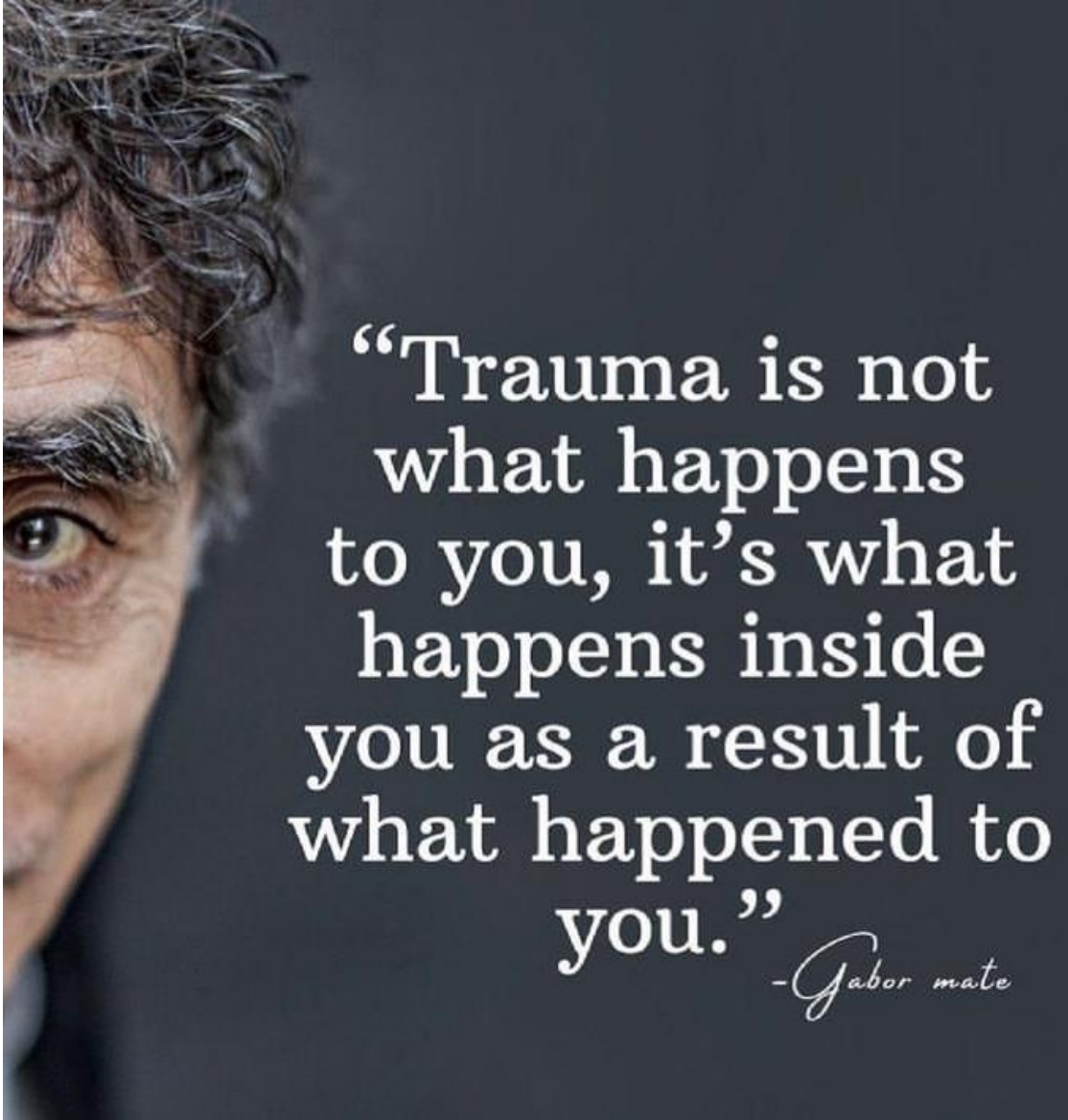
- Enkelvoudig trauma
- Meervoudig of chronisch trauma
- Vroegkinderlijk chronisch trauma of complex trauma
- Interpersoonlijk trauma

“SAFETY IS NOT THE
ABSENCE OF THREAT,
IT IS THE PRESENCE
OF CONNECTION”

GABOR MATE

“Trauma is not
what happens
to you, it’s what
happens inside
you as a result of
what happened to
you.”
-Gabor mate

Soorten stress

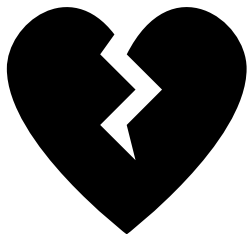

POSITIEVE STRESS

Kortdurende verhoging van de hartslag,
lichte toename van stresshormonen

VERDRAAGBARE STRESS

Forse, tijdelijke stressreactie, gebufferd door
ondersteunende relaties

TOXISCHE STRESS

Aanhoudende activering van stress-
systemen in afwezigheid van
beschermende relaties

vechten

vluchten

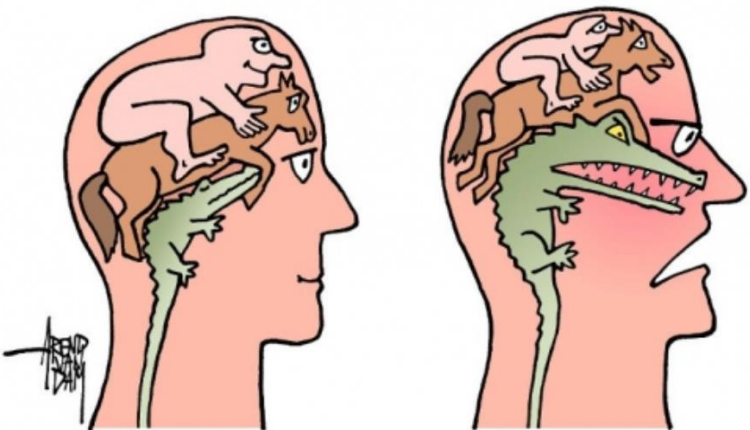
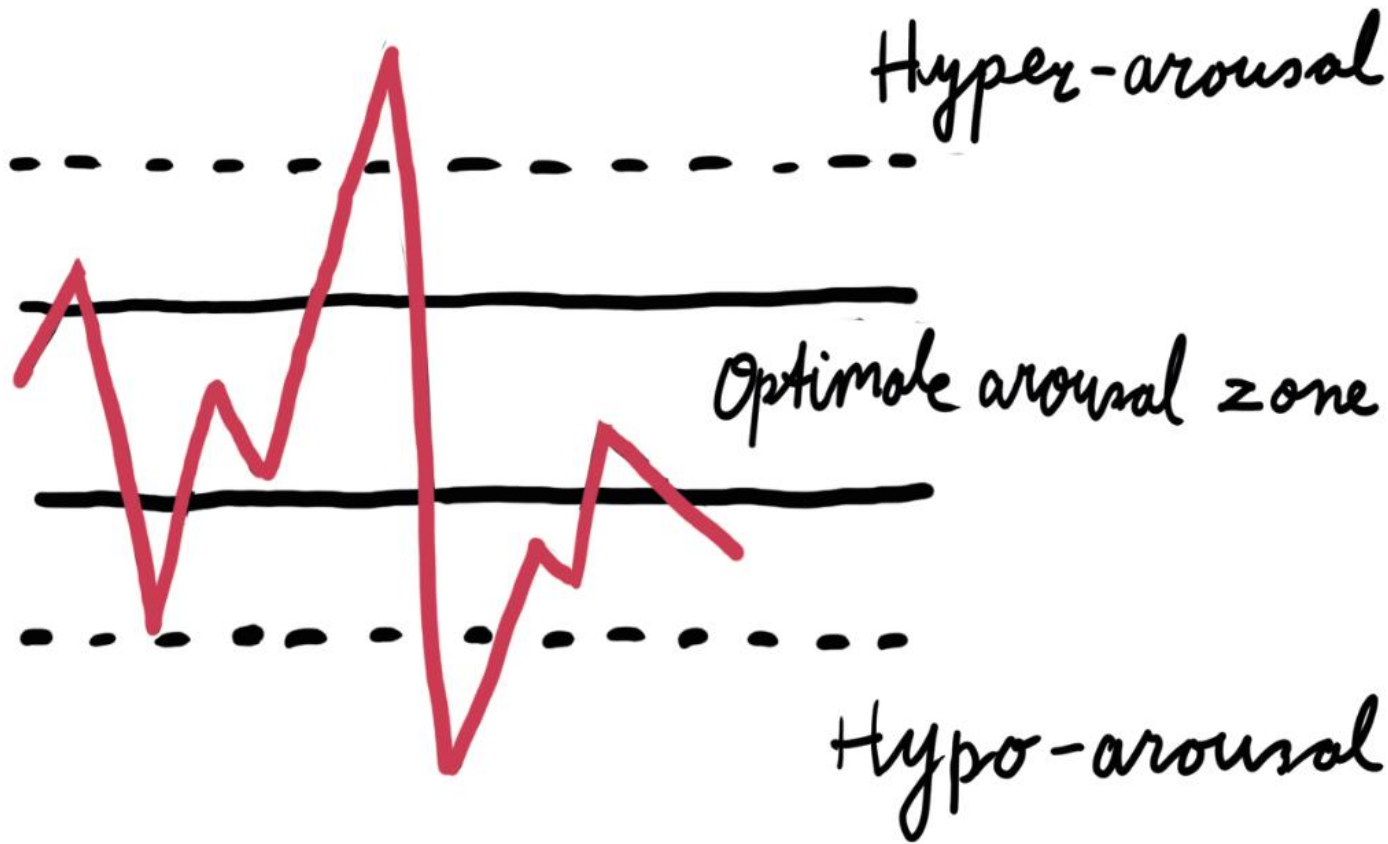

bevriezen

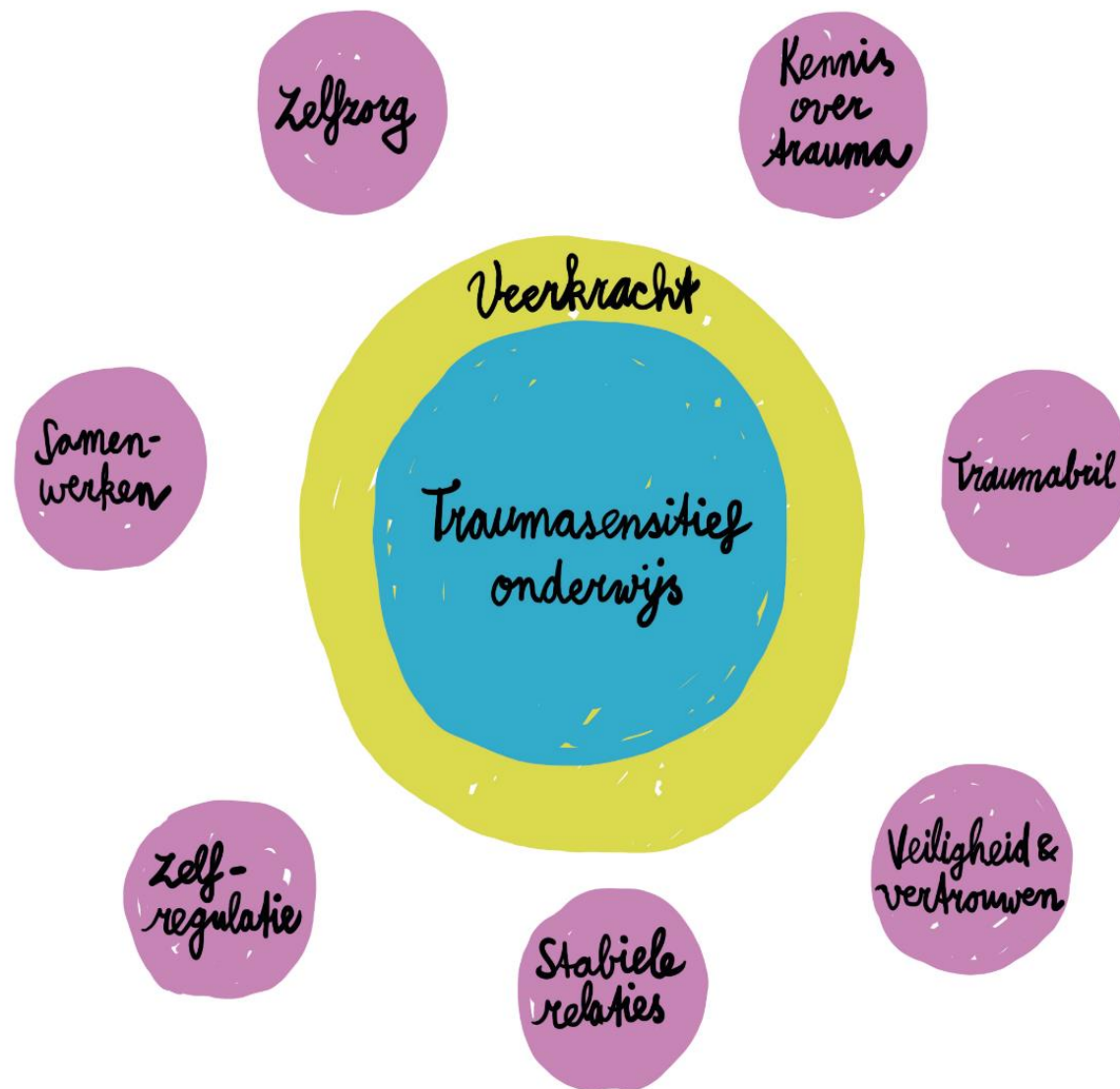
Reptielenbrein
gericht op overleven
denkt niet na en onthoudt niet

↗
window of
tolerance
↘

Traumasesensitief onderwijs

Veerkracht vergroten?

- Stabiele relaties met veilige volwassenen
- Gevoel van veiligheid (controle) en zelfvertrouwen
- Talenten en interesses
- Zelfregulatievaardigheden
- Hoopvol toekomstperspectief en het gevoel ergens bij te horen

Veerkracht kan op álle leeftijden worden vergroot.

Output van het project

Website

inhoudelijke achtergrond
op niveau van de
(toekomstige) leraar

Studiedag

verspreiden van inzichten rond
traumasensitief onderwijs via
nascholingscentrum Donche

Intervisie

voor de stagescholen:
actief aan de slag gaan met de
inhoudelijke kaders, vertaalslag
leren maken, verankeren

Leerlijn

verankeren van de kaders en
inzichten in een leerlijn binnen
de opleidingen Bako en Balo

Output van het project

Leerlijn

Website

<http://eenvulkaanindeklas.weebly.com/>

Output van het project

Studiedag

18 november 2021

Plenaire sessie: Impact van (chronische) stress op de ontwikkeling en het leren van jonge kinderen

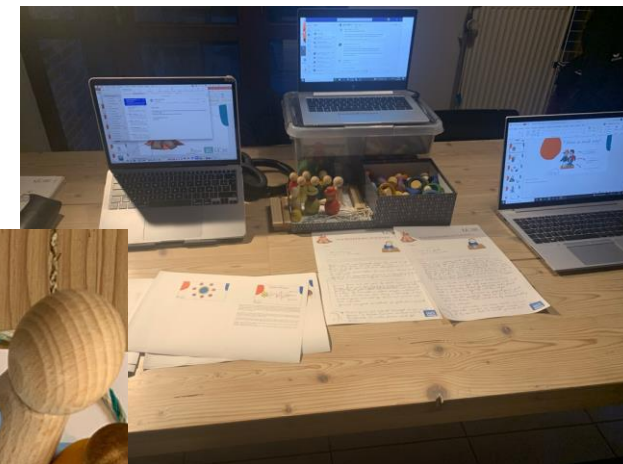
Workshops

- Beschermjassen op school. Werken aan verbinding en een positief klasklimaat (Griet Severeijns)
- Kinderen (op een creatieve manier) begeleiden bij brede verlieservaringen (Wendy Vermonden)
- Traumasensitief omgaan in de praktijk (Lies Ledegen)
- Kijken door de talentenbril (Elke Busschots)
- Zelfzorg: Wat als mijn eigen vulkaan op uitbarsten staat? (Laura Dewinter)

Output van het traject

Intensie

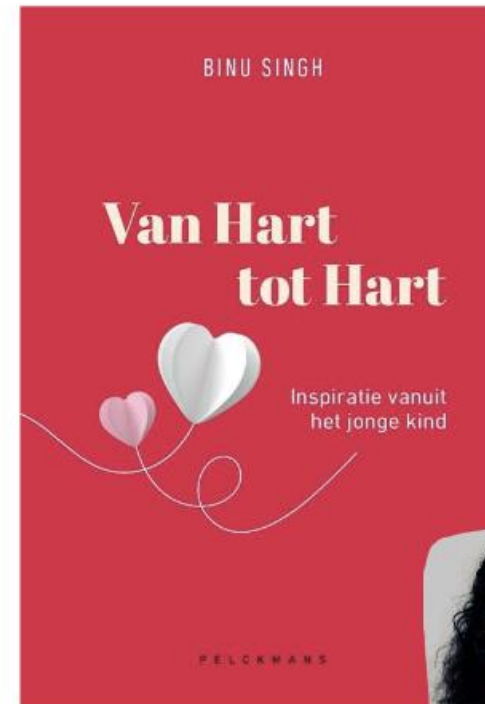
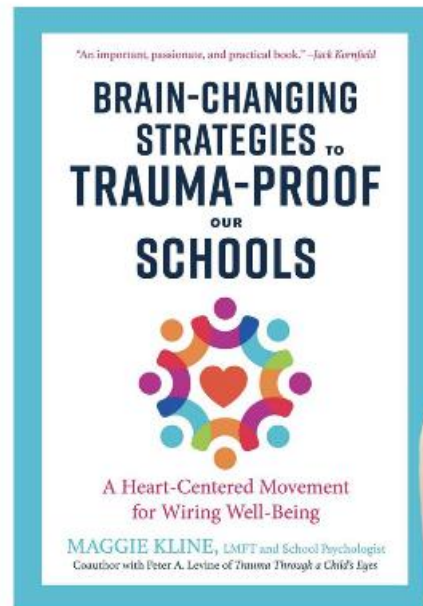
Output van het project

Reflectie

- Leraren zijn duizendpoten (soms mindere focus)
- Belang van (context)informatie
- Weinig ruimte – leerplan primeert
- Digitale intervisie-omgeving

- Tijd en ruimte krijgen om samen te kijken, te zoeken, te worstelen
- Herkenning en erkenning

Inspiratiebronnen

**Vanuit het kind bekeken zie je
andere dingen.**

- Dr Binu Singh

laura.dewinter@thomasmore.be
an.severeys@thomasmore.be

Tweedaagse vorming: Een vulkaan in de klas!
<https://eenvulkaanindeklas.weebly.com/>